

RIL

29.8.2019

pekka.talaskivi@ril.fi

Suomen Arkkitehtiliiton kommentit RIL julkaisuluonnoksesta Pienet savupiiput. Suunnittelu-, rakentamis- ja huolto-ohje

Viite: Lausuntopyyntö 19.8.2019

RIL on laatimassa alan toimijoiden kanssa julkaisua *RIL 245 Pienet savupiiput. Suunnittelu-, rakentamis- ja huolto-ohje*, ja pyytää siitä SAFAn kommentteja luonnosversion sisältöön. Ohessa kommenttejamme.

Ohjeeksi esitys on laaja (118 s.), mutta kyse onkin ohjekirjasta, joka varmasti varustetaan tiivistelmällä. Teksti on kauttaaltaan selkeää ja käsittely syvällistä omista näkökulmistaan. Toimintamallit ja prosessikuvaukset ovat onnistuneita - lukuun ottamatta sivun 31 kuvaa 3.1, jossa rakennuslupavaiheen kuvaus on jätetty liian 'ohueksi' - jopa vaille mainintaa mahdollisesti edellytettävistä lisätiedoista. Terveellisyyden ja turvallisuuden alkusyystä olisi toisaalta toivonut sanottavan painokkaammin; tämän ohjeen käyttäjien ei kuitenkaan ilmeisesti oleteta kaipaavan miksi-perusteluita.

Sitä ei sen sijaan pitäisi sanomatta sivuuttaa, että pienelläkin savupiipulla voi olla merkittävä rakennustaiteellinen vaikutus. Muistettakoonpa vain, miten asian tätä puolta tuotiin esille 1800-1900-lukujen vaihteen ohje- ja mallikirjoissa. Piippujen vesikaton yläpuolisten osien kaupunkikuvalliseen huolteluun tulee kiinnittää huomiota etenkin korjausrakentamisessa. Jälkikäteen asennettavien sääsuojien kanssa tässä ei ole aina onnistuttu. Piipun sääsuojat tulee rakennussuojelukohteissa arvioida ja suunnitella kohteen kaupunkikuvalliset ja rakennushistorialliset arvot huomioiden. Sama koskee yleisesti myös muita piippuihin liittyviä kattovarusteita kuten nuohoustaajoja, kattosiltoja ja vedonparantajia ym., näiden rakennusten yhteydessä.

Muutama yksilöidympi kommentti:

- S. 8 kuvassa 2.1 pitäisi savuhormin yhdyshormin suhde tulisijan liitinhormiin esittää selkeämmin ja yksiselitteisesti.
- S. 12 kohdassa 2.2.2 huomautetaan, että "CE-merkintä ei automaattisesti takaa tuotteen käytettävyyttä rakennuskohteessa... soveltuvuus on aina arvioitava erikseen vertaamalla... paikallisten olosuhteiden... asettamiin vaatimuksiin" - ja vastaavasti s. 14: "Etenkin muista EU-maista Suomen markkinoille tulevien ETA-arviointeihin perustuvien CE-merkittyjen rakennustuotteiden kohdalla... on oltava tarkkana". - Mikä estää varoituksen konkretisoimista tapahtuneilla paloiesimerkeillä - joiden taustalla on vaikkapa ollut läpiviedyn yläpohjan lämpöeristys, joka Suomessa on toista kuin Ranskassa etc.. (vrt. s. 49 kohta 4.4.5).
- Ss. 26-27 rakennuslupan hakutapausten valikkoon on kirjattu 'uusi tulisija olemassa olevaan savuhormiin'. Ohjeen käyttäjää ajatellen lienee hyvä tiedostaa ne lukuisat loppukatselmoidut lupakohteet, joissa on takavarauksia. Näitä hyödynnetään rakennuksen käyttövuosien aikana yksi kerrallaan varustamalla asuntoja mahdollisesti myös valurautatakoim tms.
- Onko tietoinen ratkaisu, ettei kommentoitavana olevassa ohjekirjassa juridisena vaihtoehtona mainita rakennusteknistä lausuntoa (Z)?

- S. 28 pääpiirustuksista puhuttaessa olisi kyllä paikallaan ainakin sivumennen luonnehtia piippuja myös arkkitehtonisen sommittelun elementeiksi. - Kattovarustevaatimusten yhdeksi syyksi tulisi tekstin perusteella automaattisesti voida mieltää se, että piippu on huoltokohde.
- S. 35 kohdassa 3.4.3 luvataan, että ”rakennusvalvontaviranomainen ohjaa ja valvoo rakentamista” (turvallisuuden ja terveellisuuden kannalta yleisen edun näkökulmasta). Tällaisen tekstimuotoilun perusteella ohjeen käyttäjistä jälleen jotkut jälkikäteen ovat sysäämässä rakennusvirheestään vastuuta rakennusvalvonnalle. Jokunen lukija tietenkin saattaa myös oikeasti luulla, että rakennusvalvonnan edustajan kuuluisi paikan päällä jotenkin valvoa varsinaista rakennustyön suorittamista.
- S. 40 kuvassa 4.1.f ulkopuolisten, seinän läpi vietävien teräspiippujen esittäminen herättää jonkin verran ristiriitaisia tunteita. Onhan niihin suhtauduttu kielteisesti paitsi asuntoalueilla myös esimerkiksi ryhmäpuutarha-alueilla. Pienteollisuus- ja työpaikkaympäristöissä tilanne on tietenkin toinen; kuvakaaviosta pitäisi selkeästi nähdä assosioituminen lähinnä viime mainittuihin.
- Ss. 61-62 vedonparantajat todetaan kohdassa 4.7 ilman lähempää tarkastelua. Riskejähän ne aiheuttavat ennen muuta estäessään eri hormien toisistaan riippumattomat ulosvirtaukset; laite tunnutaan säännökset unohtaen mielellään asennettavan piippukohtaisesti.
- Ss. 84-87 kohdassa 7 käsitellään paikalla muurattavien savupiippujen erityispiirteitä. Vanhassa RT-ohjekortissa muistaakseni opastettiin meren vaikutuspiirissä olevalla rannikkoalueella käyttämään kalkkihiekkakiveä savupiipun ulkoverhouksessa. Mikä lienee tämän päivän kanta.

Helsingissä 29.8.2019

Suomen Arkkitehtiiliitto SAFA ry

Heini Korpelainen,
rakennussuunnittelutoimikunnan sihteeri